UNIVERSITAT

REVISTA UNIVERSITARIA DEL PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA
ANY 18. NOVA EPOCA. NUMERO 8. ABRIL-MAIG 1975.

què passa a la universitat portuguesa?

editorial: una llarga vaga

SUMARI

EDITORIALS

El Claustre.
PNN D'Universitat. De la vaga a una Universitat Democràtica.
Primers apunts crítics sobre una llarga vaga.

PROBLEMES DE L'ENSENYAMENT

Bases per una alternativa a la Universitat. (J. Fiol)

EXPERIENCIES EDUCATIVES A CATALUNYA

Alguns aspectes del funcionament de la Universitat Autònoma. Segona part. (R.R.)

EL REBOST D'EN PARNILS

UN MES

INTERNACIONAL.

Nota de la Redacció.
Portugal: cap el Socialisme.
Entrevista amb membres de la direcció de la UEC del PCP.

La victoria del poble vietnamès i la crisi de l'imperialisme nord-americà (V.)

UNIVERSITAT no tornarà els originals que no hagi sol.licitat prèviament, i tampoc no hi mantindrà correspondència.

Les col.laboracions signades publicades a UNIVERSITAT expressen l'opinió de llurs autors. Dins un marc de respecte a les seves idees, exposades amb la màxima llibertat, aquestes no pressuposen una identitat absoluta amb els nostres criteris, els quals estan exposats en les Editorials i les comunicacions anònimes.

EDITORIALS

EL CLAUSTRE

D'aconteixement extraordinariament important hi ha que calificar el Claustre General de la Universitat "Autonoma" de Barcelona, celebrat el 15 de març a Barcelona. Importància que ve resaltada pel moment polític en que es produeix. Un moment de canvi en el que és imprescindible assenyalar els elèments de ruptura en cada front i dotar-se dels instruments capaços de garantir-lo. En aquesta perspectiva creiem que es situa el claustre.

Perquè ha tingut la virtut d'assenyalar els punts mínims de democratització, autonomia i catalanitat que, significant negació i enfrontament amb el règim i la seva Universitat, permeten aglutinar el més ampli ventall de forces i sectors entorn ells.

Perquè ha sabut oferir unes línies mestres de solució als problemes universitàris capaços de trobar ressó i acollida no sols dins la universitat sinó en el conjunt de la societat; situant així la problemàtica universitària en el just punt de la lluita i enfrontament polític plantejat avui en el pais.

Perquè ha sigut capaç d'abordar problemes com el de l'amnistia, que són de capital importància en l'actual conjuntura política.

Es així com podem afirmar que aquest Claustre ha significat un fort cop al govern i al seu Ministeri d'Educació, situant-se en l'avantguarda del treball polític unitari que, en cada front i entorn a cada problemàtica específica, té que desenvolupar-se.

LLUITA - CONVERGENCIA

Es evident que sols per aquestes raons el Claustre, s'inscriu ja plenament en la línia de lluita i mobilització del moviment universitari, si més no creiem que per la manera con s'ha plantejat i el moment en què s'ha produït el lligam és encara més major.

Com es diu en l'altre Editorial, la lluita per la re-obertura de Valladolid constitueix una lluita implícita --i explícita en molts cassos-- per una alternativa universitària. Oposar-se a la política de tancades és plantejarse la democratització i l'autonomia de la universitat. Per això el Claustre General ve a donar respostes clares, concretes i factibles, als objectius dels universitàris. El Claustre defineix les línies mestres de Govern d'una universitat democràtica en la que es pugui desenvolupar el lliure debat que permeti de trobar solucions als problemes de fons avui plantejats, que possibiliti la seva solució d'acord als interessos majoritaris del poble i les imprescindibles transformacions econòmiques i socials.

No pretenem que el Claustre sigui la culminació de la lluita universitària. Es tracta d'un moment --per cert, molt important-- en la diàlectica lluita-convergència; d'un graó en la necessaria definició dels objectius i dels instruments, del camp polític, en el terreny universitari. Les definicions del claustre complementen la llarga lluita centrada en l'exigencia d'obertura de Valladolid.

Si entrem més en el detall dels acords a que va arribar el Claustre veuriem també com permeten solucionar ja molts dels problemes plantejats a la Universitat.

L'elecció democràtica de rectors i amb ella la renovació de totes les autoritats acadèmiques, per ex., han de passar a ser una exigència fonamental i una victòria possible que cal obtenir creant així un marc favorable a la ressolució de múltiples problemes concrets i significant un clar avenç en les transformacions de les estructures de govern universitàri en un sentit clarament favorable als interessos dels estudiants, professors i del P.N.D. Les conseqüències cara a plans d'Estudi, pressuposts, etc..., podem ser igualment extraordinariament positives.

APLICAR LES CONSEQÜENCIES

Es tracta en aquest moment de desenvolupar les conclusions del Claustre en un doble aspecte. Per una banda, fer-les efectives; passar al terreny de la definició política --ja de per sí extremadament important-- al de la resolució de problemes. Per altra banda, és precís projectar aquesta experiència cap a altres universitats, fent d'aquest Claustre un element dinamitzador del procés de convergència que, entorn a uns punts minims d'alternativa democràtica a la Universitat, té que produir-se en el conjunt de les universitats de l'Estat Espanyol.

El Claustre General de la Universitat Autònoma ha estat en aquest sentit un primer i important pas. Hi ha que avançar avui per aquest camí.

P.N.N. D'UNIVERSITAT, DE LA VAGA A UNA UNIVERSITAT DEMOCRÀTICA

Si alguna cosa ha quedat clara aquest segon trimestre ès que la Universitat no funcionarà amb un mínim de coherencia fins que no caigui el franquisme i s'instali en el país una universitat democràtica. Cap liberalització, tipus Martinez Esteruelas, és capaç de remeiar les greus deficiències de la nostra universitat ni satisfer el clar esperit democràtic que anima la protesta universitaria. Els motius dels conflictes poden ser uns o d'altres. Això es gairabé secundari; el que cada vegada es rebel.la és la profunditat de la crisi universitària, la incapacitat total de les actuals estructures per respondre a les mínimes exigències dels que formarem la universitat, alumnes i professorat.

Practicament, tota la universitat de Catalunya ha estat en vaga durant el segon trimestre: les tres u niversitats de Barcelona i els centres universitàris de Tarragona, lleída i Girona. Les causes principals han sigut dues: la solidaritat amb Valàadolid i la vaga dels P.N.N.

Les reivindicacions i les protestes dels P.N.N. van començar fa quasi cinq anys. Una part d'elles tenen contingut laboral, i es refereixen principalment a la estabilitat --ara estan a mercé de l'administració o dels catedràtics als qui anualment els hi han de renovar el contracte-- i l'augment de sous, que són increiblement baixos. Altra part de les seves reivindicacions afecta al funcionament de la universitat, en el que desempenyen un paper fonamental (Fins el 80% de les classes en algunes facultats), sense quasi participar en les decisions i plans d'estudis,etc.

LA VAGA

A començaments del segon trimestre, els P.N.N. de les tres universitats de Barcelona havíen decidit, en assemblees de facultat i de Districte, iniciar una vaga per uns motius inmediats, alhora que discutien un programa de transformació de la Universitat a més llarg plaç. L'inici de la vaga coincidí amb la sanció a la Universitat de Valladolid, de manera que llur plataforma quedà aixi:

- Contracte laboral, amb participació d'estudiants i professors en l'anomenament i el cessament dels professors.

el delegat de bellaterra parla als estudiants

- Augment salarial inmediat de 10.000 ptes per a totes les categories, i establiment d'una escola móvil segons l'increment del cost de la vida.

- Re-obertura de Valladolid.
- Readmisió dels professors expulsats de la Universitat per raons ideològiques --especialment Sacristán, Carbonell i Senra Biedma-- i anulació de les sancions existents sobre ensenyants i estudiants.

La vaga dels P.N.N., que coincidí amb la solidaritat dels estudiants amb Valladolid, va ser compresa per la majoria dels estudiants, i va rebre el recolzament de la premsa de la ciutat, davant l'evidencia de la situació que denunciava.

A la vegada, quasi totes les Juntes de Facultats solidaritzaven amb les peticions dels professors. Al Ministeri d'Educació no li va quedar més remei que rebre una Comissió de professors, elegida democràticament mentre continuava la vaga. La resposta del Director General d'Universitats fou rotunda: la precarietat dels P.N.N. era deguda, segons Lucena, a les exigències de l'actual política educativa, i la filosofia del Ministeri consistia en oferir futures oposicions per tal de que passessin a funcionaris la majoria dels professors. Alhora que la vaga continuava, es produí un fet important, la generalització del moviment reivindicatiu en altres nivells d'ensenyants:

- Els P.N.N. d'instituts iniciaren una vaga massiva a Barcelona, i més aïllada a d'altres punts d'Espanya, amb una plataforma reivindicativa quasi bé igual a la de la Universitat.

- Els mestres i llicenciats d'E.G.B. de Barcelona i comarca varen fer tres dies de vaga per uns objectius semblants d'estabilitats i augments de sou, i d'altres reformes més amples com la gratüitat de l'ensenyament.

A tot això s'afegí la redacció d'una carta manifest de 160 professors numeraris d'institut (Catedràtics, i agregats) recolzant la posició dels PNN i exigint una democratització de l'ensenyament. I dels catedràtics i agregats d'Universitat que, a través de les Juntes recolzaven als P.N.N. d'universitat i s'opposaven a la sanció de Valladolid. De fet, i per uns quants dies, tot l'ensenyament a Barcelona i comarca estigué paralitzat, encara que el nivell de coordinació entre els diferents sectors fora encara molt débil. Les diferències d'organització i força han fet impossible mantindre una actitud unitaria, i cada sector ha continuat la seva lluita per camins diferents. Els mestres buscant una més gran coordinació amb pares dels alumnes, i els P.N.N. d'instituts fent front a la represió que es veia vindre. Cinq directors d'Institut vàren dimitir davant de les sancions que la Delegació els va imposar.

La resposta del Director General als P.N.N. d'universitat aprofità fins i tot per consolidar el moviment: si la filosofía del Ministeri impedia atendre les seves reivindicacions, la filosofía dels professors havia de refusar aquesta política educativa i potenciar una de diferent democràtica, que cubrís els seus objectius.

Després de dues setmanes de vaga, els professors de les restants Universitats de l'Estat espanyol comencen a fer seu el programa de Barcelona, i en una reunió de representants de tot l'Estat acorden adoptar la mateixa plataforma reivindicativa, realitzar aturs coincidents a totes les Universitats, i ademés, iniciar negociacions amb el Ministeri conjuntament.

Després d'aquesta reunió general el mateix Subsecretari del Ministeri, Mayor Zaragoza, desautorizà veladament al Director General per mig dels Rectorats de Barcelona i accepta una nova entrevista amb els representants dels professors, que ara ja són de totes les Universitats. A l'entrevista accepta la situació real de la Universitat la necesitat del professorat no numerari i la seva precària situació, deixant entreveure algun punt possible de negociació posterior, sense donar cap resposta concreta. El mateix dia de l'entrevista vàren fer vaga la major part de les universitats espanyoles. Davant de la vaguetat de la resposta, els professors de Barcelona vàren concloure el segon trimestre en vaga, que arribava ja a la sisena setmana de la seva duració.

I LES SEVES ENSENYANCES

El més destacat d'aquest ample moviment de protesta ha estat la manera en que fou realitzat. Els professors no numeraris eran conscients, en la seva majoria, dels inconvenients de la vaga, tant pel perjudici inmediat que produien als

estudiants, com perque "tapaven" al moviment estudiantil. Però també els estudiants vàren comprendre perfectament que l'actual règim no permet altres formes d'actuació als professors per defensar els seus interessos més elementals. En part per això, però sobre tot perquè el moviment de professors persegueix la reforma de la universitat actual en el sentit democràtic i científic del que avui si està mancada, organitzaren una vaga activa basada en la realització d'actes culturals que aproximaran la problemàtica política i social a la Universitat, i en un conjunt de classes i seminaris que prefiguraran el que deu de ser una universitat crítica i científica. Aquesta activitat permetia ademés l'assistència dels estudiants interessats, i feia més difícil el tancament governatiu dels centres.

Aquesta vaga, única fins ara per les seves característiques i duració, ha revelat certs elements importants que necessitarien un desenvolupament més ampli:

1/ El recolzament rebut tant dels P.N.N. i els estudiants, com l'opinió pública representada principalment per la premsa.

2/ La convergència, embrionaria encara, amb d'altres sectors d'ensenyants, i la difussió massiva de que l'arrel de tots els conflictes de l'ensenyament són fruit d'una política educativa autoritaria i antipopular. El desenvolupament de la unitat no resulta avui un objectiu llunyà a Catalunya.

3/ La perfecta instrumentació que s'ha fet entre la negociació i la lluita, promovent la unitat entre totes les universitats de l'Estat Espanyol.

4/ La derrota que ha significat pel ministeri haver d'obrir negociacions durant la vaga, reconéixer a una comissió elegida democràticament i acceptar, davant l'opinió pública, les deficiències de la política educativa. I, trobar-se en què les pròpies autoritats universitàries recolzen les reivindicacions i són incapaces d'imposar el "seu" ordre.

Però, sense cap dubte, el gran èxit de la vaga ha estat potenciar entre professorat el objectius d'una universitat democràtica, fent la crítica a l'ensenyament actual i prefigurant el què ha de ser en un règim democràtic un ensenyament científic, i crític. Forçosament, aquesta vertent ha presentat deficiències i desigualtats per facultats, però s'ha donat un important pas endavant.

Ara més que mai és evident que la universitat funcionarà democraticament o no funcionará. Però aquest és un objectiu que no pot ser assumit pels P.N.N. sols, és una tasca que correspon a tots els estaments que composen la Universitat, i en primer lloc, els estudiants.

PRIMERS APUNTS CRÍTICS SOBRE UNA LLARGA VAGA

El tancament de quatre facultats de la Universitat de Valladolid desencadenà la vaga més massiva i important que ha realitzat el moviment estudiantil. Una vaga tirada endevant enmig de múltiples contradiccions, incomprensions i dificultats però que ha significat sens lloc a dubte, un avenç importantissim i ens ha aportat grans victòries.

Però què significa el tancament de Valladolid? Per què aquesta mida? Per què tanta duresa en mantenir-la?

Valladolid, i això el moviment estudiantil ho va descubrir d'hora, no era un problema d'ordre estrictament universitari; la política de tancaments era una expressió clara i rotunda d'una opció política a un nivell més global. La roda de premsa d'Arias Navarro a la televisió s'encarregà de confirmar-ho al poc temps.

Això portava a situar la lluita en un terreny d'extraordinaria duresa. Dureza que es manifestà en la negativa a la negociació constantment oferida pels estudiants i en el tancament de noves facultats. Alhora, però, donava a aquest conflicte una gran importància. Perquè obrir Valladolid significava denotar una ooció política de govern, significava derrotar les posicions ultres i obrir una dinàmica de debat i discussió sobre com afrontar democràticament les resolucions dels problemes universitàris.

S'ha tractat, doncs --i d'això hi ha hagut plena consciència en les assemblees-- d'una lluita clara i directament política. Ningú s'ha portat a engany entorn aquesta qüestió.

A més a més, lluitar per l'obertura de Valladolid ha sigut, durant tota la vaga, la millor forma de lluitar per una alternativa democràtica a la Universitat. Significava posar constantment davant

l'opinió pública, en el centre mateix de l'atenció, que només amb democràcia pot funcionar la Universitat. I no és casualitat que al llarg de la vaga s'hagin produit més preses de postura de juntes, estudiants, personalitats (i finalment el Claustre de Bellaterra), entorn la democratització de la Universitat, que en els darrers mesos.

PLANTEJAMENT DE LA VAGA

En tot conflicte és precís dotar-se dels instruments adequats que permetin el seu manteniment, desenvolupament i en definitiva (això és fonamental), la seva resolució. Instruments de pressió, de negociació, de direcció, etc...

Resultant doncs que la tasca principal era la resolució política del conflicte, era denotar politicament al Ministeri i el govern, el just era mantenir un fort moviment vaguístic i dotar-se dels elements de recolzament necessaris per poder vencer. Un moviment vaguístic d'aquestes característiques tenia que venir recolzat amb força en les assemblees de curs i facultat; i aquí sens dubte hi ha hagut una de les principals definicions: s'ha anat excessivament de pressa, en ocasions, i s'ha produit una certa desmassificació en les facultats.

Havia de ser capaç d'extendre i popularitzar al máxim els seus objectius. L'ambient era propici. Des dels sectors més variats de la població s'aixecaven veus de protesta. Era necessari buscar formes a traves de les quals plasmar aquesta sensibilitat ciutadana i és en aquest sentit que s'ha d'entendre la tancada de més de 600 estudiants en el seminari diocessà.

Tancada discutida i assumida en les facultats; que no pretenia ser la sortida desesperada a la lluita estudiantil sinó una forma important de pressió i de punt de referència cara a la presa de posició popular i ciutadana.

Creiem, si més no, que va haver-hi importants deficiències en el treball d'extensió. Que va haver-hi timideça en el plantejament de la solidaritat. Que era possible trobar formes més públiques, obertes i legals, de cristalitzar la gran repulsa ciutadana a les mides ministerials del tancament.

Un altre element imprescindible en tot conflicte és el de la negociació. L'exigència de negociació que a traves de la vaga passava a ser fonamental.

La necessitat d'aparéixer davant l'opinió pública com els més fervents partidaris del diàleg i la normalització, restant tot tipus d'arguments al ministeri i oferint unes vies raonables de normalització universitària que pasaven per l'obertura dels centres sense cap tipus de sancions.

Aquí, hi ha que assenyalar novament la timideça en projectar els instruments de negociació més a la llum pública i en fer d'una comissió negociadora, demo

cràticament elegida, un element polític de primera magnitud. La gens llunyana experiència de la vaga d'actors, il.lustrava la justesa d'aquest plantejament.

LA COORDINACIÓ A NIVELL DE L'ESTAT ESPANYOL

Un objectiu d'aquesta importància situava inmediatament la vaga en una dimensió que abarcava totes les universitats i que faria necessaria una direcció i unes orientacions comunes. Es aquí on s'inscriu la celebració de la Reunio General d'Universitats. Reunió que havia de compaginar una doble funció en aparença contradictories: per una banda ser un organisme de convocatoria de la vaga i amb participació de representants no legals; i per l'altra, un organisme públic i de negociació amb el ministeri.

La primera R.G.U. és capaç de llençar una crida a la vaga general d'Universitats però no d'obrir una camí clar i sense entrebancs en la coordinació representativa dels estudiants. Els vells problemes --per a alguns són però com el pà de cada dia-- dels acords i les coordenades entre grups polítics pesaren excessivament.

Al nostre entendre no és possible renunciar, en nóm d'una falsa operativitat, a una via de representació i coordinació clara i diàfana dels estudiants.

Tot avenç en la coordinació, per a ser útil i eficaç, ha de ser vist pels estudiants com quelcom seu, amb poder i capacitat de decissió e intervenció. Aquestes són, sens dubtes, qüestions de principi a les que no és possible renunciar baix pena d'hipotecar una via de representativitat i de massivitat que aquest curs s'ha pretès iniciar.

L'ORGANITZACIO DELS ESTUDIANTS

Al llarg de la vaga s'han produit grans avenços, si més no, en l'organització estudiantil. En la major part dels centres s'ha superat, en la pràctica, la polèmica sobre els delegats, passant a ser els Consells de Facultat i d'Universitat els indiscutibles organismes de representació i direcció del moviment. Pensem que hi ha hagut sèries deficiències en el funcionament de l'organització, sobre tot pel que fa referència a la seva relació amb els cursos i al funcionament dels Consells en el seu nivell més baix (curs i departament); però també que s'ha mostrat com la forma més eficaç i justa d'organització.

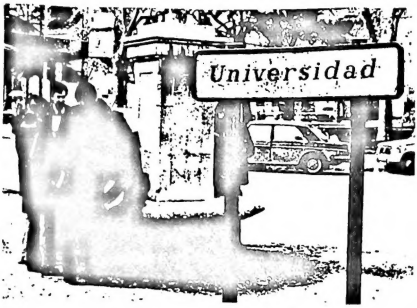

En aquests moments s'ha d'anar endavant em un doble sentit. Discutint en els cursos el que ha de ser l'organització estudiantil, avançant en l'elaboració d'uns estatuts que la defineixin i que siguin discutits i assumits per la majoria dels estudiants.

D'altra banda, cal continuar lluitant per la legalització de tots els organismes de representació estudiantil. Els avenços realitzats amb la legalització de varis Consells d'Universitat, en tot l'Estat s'han de consolidar.

La revisió del Decret de participació estudiantil, l'elaboració d'uns estatuts de funcionament de l'organització, avançar en la definició del programa i dels objectius del moviment estudiantil, el sentar les bases d'una organització dels estudiants de Catalunya són tasques plantejades avui. Cal realitzar-les públicament sense perdre ni un poc del terreny legal que hem guanyat.

VALLADOLID PLANTEJA L'ALTERNATIVA

Lluitar per l'obertura de Valladolid, en les condicions en que s'ha fet, és lluitar per un altra universitat. Això ho sabem no sols nosaltres. Ho ha plantejat així el Ministeri amb la tancada. Amb una mesura d'aquest estil (els antecedents més pròxims són de l'època de Primo de Rivera

l'un i de la de Fernan VII è l'altre) demostra quin tipus de funcionament dels estudis superiors i quin tipus de concepció de la universitat té. Plantejades les coses a aquest nivell de radicalitat, ja no es tracta sols d'una messura aïllada. Que en pensa de la Universitat i quina en vol un govern que la tanca per in-sècula-seculorum, o un "Rector" que s'indigna perquè els estudiants estudiin i els professors donguin classe. Davant això, el no a aquesta concepció és inmediatament un sí a una altra universitat. Durant la vaga,

aquesta idea ha estat present a la majoria de les assemblees. El no a la clausura ha posat clarament a la llum molts dels problemes de fons dels nostres estudis superiors, que s'han situat al cantó de l'exigència de la re-obertura com a eix de les nostres reivindicacions.

Avui, derrotar al Ministeri, imposar-li la obertura, és avançar de manera clara. Es confirmar la derrota pública, no sols d'una mida concreta sinó també de tot una opció, i avançar en el camí del triomf de l'alternativa democràtica. Així ho han comprés importants sectors de la Universitat. L'actitud dels membres de la Junta de Facultat, del Claustre de Bellaterra, ha estat clara. La claretat --i la rotunditat-- de la lluita de no-numeraris i d'estudiants ha sigut un factor que ha influit decisivament. Les bases objectives per l'avenç cap una convergència clara dels diferents estaments universitaris estàven donades ja. La lluita de les últimes setmanes no ha obstacularitzat, abans al contrari, ha accelerat tot el procés. Es pot dir que el Claustre de Bellaterra ha sigut el cèlafó de tota la lluita del segon trimestre.

Tots aquests elements convergents, alternatius, deuen ser una guía per l'acció práctica de cada día. Els plantejaments d'una universitat nova, els avanços aconseguits en la seva definició no es poden quedar en això, en simples definicions. Cal concretar los, imposar en l'electivitat de les activitats acadèmiques i en la democratització de la vida universitaria, si sabem concretar tots el elements globals apareguts aquests dies com a opinió de la gran majoría de la Universitat.

CONTINUA PENDENT LA RE-OBERTURA DE VALLADOLID EN SENSE CAP SANCIO

I cal continuar lluitant. Després d'aquesta llarga vaga hem aconseguit uns avenços importants: Consolidar l'organització, donar passes importants en la coordinació estatal, posar al nostre cantó a l'opinió pública, definir uns primers elements del que deu ser una universitat democràtica. --i no fer-ho sols, aïllats, sinó conjuntament amb els altres estaments universitaris-- derrotar al Ministeri en la seva intenció de continuar tancant facultats, demostrar que podem derrotar el xantatge de les llargues tancades, contribuir a la derrota de les postures més ultres dins l'aparell d'Estat,...Però cal continuar. Hem d'obrir Valladolid. El canvi de táctica avui és imprescindible. Però els elements de lluita i de negociació deuen continuar. L'aplicació dels acords del Claustre a Bellaterra i la preparació del de la Central deuen englobar l'element de continuar, entre d'altres qüestions, reivindicant la re-obertura de les facultats tancades. Cal preparar accions i campanyes a nivell de tot l'estat amb aquest objectiu. L'exigència de negociació amb el Ministeri per part dels representants estudiantils deu continuar sent plantejada. Evidenment, avui totes aquestes líneas d'avenç no poden quedar limitades a la re-obertura de Valladolid. El Claustre de Bellaterra ha ennumerat els més urgents. La lluita i la negociació avui han d'agafar una dimensió superior incloent tots aquests elements.

PROBLEMES DE L'ENSENYAMENT

bases per a una alternativa a la universitat

En aquest últim període s'han multiplicat per tota la universitat les diverses expressions de recerca de solucions alternatives a l'actual orientació dels estudis superiors. En aquest sentit cal considerar que la tancada de la universitat de Valladolid ha estat la gota que ha vessat el got de la indignació universitária i de la necessitat de construir una nova universitat, demostrant, una vegada més, la impossibilitat de donar-se solucions en el marc de l'actual política educativa oficial. Per això la protesta contra aquesta mida arbitraria no té una simple dimensió contestatária o solidària.

Una mida d'aquest estil ha caigut sobre una Universitat que ja està preparada per donar-se un programa de recanvi, i tan sols ha servit per accelerar aquesta preocupació i aquesta tasca.

A aquesta tasca que ja ha tingut brillants exponents en la "DIADA DE REFLEXIO UNIVERSITARIA" a Bellaterra o en l'elaboració de documents i resolucions per gran nombre de Juntes de Facultat i Escola volem contribuir amb aquest article establint alguns criteris básics del que pensem que hauria de ser una alternativa democrática a la universitat. No es tracta de donar fórmula acabada, doncs l'acabament d'aquest projecte només pot ser resultat del debat que s'està desenvolupant.

A l'hora de disutir i elaborar un programa d'aquestes característiques, un programa que pretenem que pugui ser dut a la práctica en el moment polític oportú, es a dir, coincidint amb el canvi democrátic al nostre pais, sorgeix una primera qüestió seria que cal aclarir: qui elabora aquest programa.

Sobre aquest punt pensem que és important determinar què correspon a tots els estaments de la universitat, que el programa ha de ser el resultat de la voluntat dels universitaris i aquests sentint-se representatius de les aspiracions de la societat. No es tracta de definir una competéncia entre els projectes elaborats pel moviment de PNN, pel ME, pels PND, pels catedràtics. Altra cosa és que cada sector té unes reivindicacions propies i un lloc objectiu a la societat que farà als uns ser més avançats i radicals en la concepció dels canvis que a llarg terme s'han de produir a la Universitat, i als altres més conservadors i més influenciables pel possibilisme. Aquesta opinió no es recolza només en un criteri teòric que és Universitat sinó que també és una conseqüencia práctica que ens ensenya que l'elaboració d'un projecte que tingui l'ambició de tractar globalment tots els problemes de la universitat exigeix la intervenció, l'opinió i la interacció de tots els estament universitaris. Aquesta és la diferéncia entre una llista de reivindicacions que té cada sector --estudiants, PNN, PND, etc...--i un programa d'alternativa.

El caracter d'aquest programa ve determinat pel tipus de problemes --si haguessim d'establir una estricta divisió-- tenen dos orígens: un primer, de caire polític o institucional; un segon, de caire social. Ens referim a que el no-funcionament i la crisi de la universitat prové tant de la cotilla política que té enganxada com de la incapacitat per a respondre a les espectatives socials en el terreny de l'ensenyament i la cultura superiors. Per això, un programa que només s'interessés pels problemes d'estructura formal de la institució universitària, que només aspirés a una reforma jurídica --en les qüestions referents als òrgans de gestió, al nomenament del personal universitari o a la normativa d'associació estudiantil, per posar uns exemples-- patiria de manca de realisme per quant no podria respondre, ni tant sols amb unes bases mínimes, a les espectatives de les solucions profundes que exigeix la nostra universitat, pel que fa a la concepció de la seva funció social i de la seva inserció a un sistema educatiu més ampli. Cal un programa que sorgeixi de properes determinades declaracions de principi sobre el paper de la universitat, sobre la superació del classisme en l'ensenyament i feines per l'estil per donar valor de la seva possible transformació en un programa concret per aplicar el que avui serà una guía per l'activitat diaria i demà seria un programa d'un govern democràtic. Cal, objetivament, prendre en mans tots aquests aspectes per tenir un programa que pugui generar les aplicacions concretes en cada moment, i alhora que no sigui un programa tancat sobre si mateix sinó obert a una continuitat d'objectius i transformacions.

La realització práctica d'aquest projecte depen de la correlació de forces que s'estableixi entre els diferents pro-

tagonistes d'aquesta tasca, i aquesta correlació no depen només d'unes situacions objectivament donades --les que marcaran l'afinitat dels objectius-- sinó també de l'orientació política en que es treballi en el diversos moviments universitaris. Per exemple, un ME simplement contestatari, aïllat dels altres sectors universitaris, dels moviments populars i de l'opinió pública no podrà intervenir adequadament i el seu radicalisme verbal pot transformar-se en un major pes de les opcions de dreta a l'hora de l'aplicació práctica d'uns canvis a la Universitat.

En aquest sentit es important remarcar que el programa d'alternativa que avui correspon aplicar a la Universitat no és una solució acabada per tots els problemes sinó que és un primer pas, una via per a posteriors transformacions. Pels sectors més avançats i per les forces revolucionàries, una alternativa democrática a la Universitat és la transformació que correspon al moment actual, la correspondència del canvi democràtic global amb les transformacions universitaries inmediates, però que haurà de donar lloc, d'acord amb les transformacions polítiques i socials en un sentit socialista, a una transformació més profunda que signifiqui la consecució d'una autèntica Universitat al servei del poble, que no sigui perpetuació de les divisions socials.

Les bases d'alternativa que ara detallarem només poden ser criteri per a la discussió, i un intent de concreció de la concepció que mes amunt hem explicat.

Partint de l'aspiració de globalitat a que abans ens referiem, veiem quatre temes generals que hauria d'assolir aquest projecte d'alternativa.

FUNCIO DE LA UNIVERSITAT. RELACIONS ENTRE LA SOCIETAT I LA UNIVERSITAT

Respecte a aquest primer punt, caldrà partir d'una afirmació de principi sobre el paper de l'educació i de la igualtat de possibilitats en l'accés a l'ensenyament superior. Caldria redefinir el paper de la Universitat com a institució que supera l'estricta funció de formació professional per aplegar tot en un conjunt de tasques que avui té menyspreades. La tasca d'investigació, la de difusió cultural, la d'interrelació en tota

activitat cultural, sigui o no a nivell universitari.

De la interrelació amb la societat caldria afirmar el principi de catalanitat de la universitat que avui tindria com a tasques prioritaries l'aplicació de la co-oficialitat de la llengua catalana i la revisió dels plans d'estudi d'acord a les necessitats i la realitat de la societat catalana.

De la concepció d'una universitat vinculada al seu entorn social n'hem de deduir la idea d'una universitat en contínua expansió, qu antitativa i qualitativa, i per tant la definició d'una política d'extensió universitaria que conti amb els recursos financiers i humans adequats.

Les característiques de les necessitats socials haurien de definir un criteri pel que fa a la titulació i adequant especialment els criteris relatius a les titulacions intermitjes.

De tot aquest ventall de qüestions, especialment dos problemes tenen una gran prioritat: la derogació de totes les mides que limiten l'accés a la universitat, i l'expamsió del pressupost per l'ensenyament, a la vegada que la millora en els criteris de la seva administració

LES FORMES INSTITUCIONALS I ELS ORGANS DE GESTIO A LA UNIVERSITAT

Sobre aquest segon punt, partim dels següents criteris fonamentals:

En primer lloc, de la necessitat d'una democratització inmediata del òrgans de representació estamental que inclou tant el principi d'elecció de les autoritats, com l'aplicació dels òrgans existents fins a l'ampliació de la paritat inter-estamental (Professors numeraris, PNN, PND, estudiants).

En segon lloc, el principi de l'autonomia universitaria que significa la descentralització de totes les decisions avui controlades en el Ministeri en relació a la Universitat: autonomia docent, administrativa i econòmica. A Catalunya l'autonomia universitaria significa alhora catalanitat i dependència dels òrgans de govern de Catalunya, dins el mateix principi descentralitzador.

En tercer lloc, re-definició dels òrgans representatius de la societat en la gestió universitaria, el que és avui el Patronat. L'autonomia universitaria no significa marginament i auto-govern de la Universitat sinó que la seva vinculació social l'han d'expresar òrgans que tinguin un paper dins l'estructura de funcionament universitaris. Des dels col.legis professionals, les acadèmies científiques..., fins els moviments sindicals, haurien d'estar-hi representats.

En quart lloc, una nova potenciació dels departaments com a unitats básiques de funcionament de la Universitat en tots els diversos aspectes.

PROBLEMATICA DEL PERSONAL UNIVERSITARI

La problemàtica del personal universitari ha estat una de les més tractades i objecte de tot conjunt de formulacions que són un bon punt de partida.

El criteri que defensem és el d'aconseguir per aquest personal uns estatuts jurídics i laborals d'iguals condicions als de la resta de treballadors

a la vegada que una dignificació moral i material de la professió. Com objectiu caldrà proposar-se l'eliminació del règim funcionarial actual, i com a mida transitorial la formació d'una plantilla autónomament contractada de personal docent i no-docent d'acord amb les necessitats de les Universitats. L'estructura democràtica dels departaments i la divisió en categories segons un estricte criteri professional haurà de contribuir a l'eliminació de les jerarquies i de les falses divisions estamentals.

METODOLOGIA DE LA INSTITUCIO UNIVERSITARIA

En aquest apartat caldria preguntar-se per tots els aspectes relatius als mètodes d'ensenyament, als criteris de contractació de personal docent i investigador, a la relació entre ensenyament, investigació i pràctica professional.

Pel que fa als mètodes d'ensenyament, els principis básics hauran de ser:

-Renovació en la concepció de la relació entre professor i alumne, entenent com col.lectives les decisions relatives a la marxa dels estudis, incluint els drets dels alumnes d'impugnar llurs professors, amb mides que garanteixin el pes de la majoria en una decisió d'aquest tipus.

-Canvi en els mètodes de control dels coneixements, tendint a l'evaluació continuada com a norma básica i progressiva superació dels clàssics examens globals.

-Pel que fa als criteris de selecció de personal, aquest només peden basar-se en criteris de valua professional, sense cap tipus de discriminació ideològica o política. S'hauria d'anar a que el personal docent tingués alhora una exigència i una possibilitat efectiva de desenvolupar tasques d'investigació.

Tant des del punt de vista dels mètodes d'ensenyament, com des del punt de vista de la funció cultural de la universtat, hauria de dotar-se als plans d'estudi d'una gran flexibilitat per adequar-se a les diverses vocacions, per atendre les necessitats culturals d'una població més amplia que la estrictament estudiantil (en el sentit de preparació professional) i per garantir cobrir les necessitats de formació permanent dels post-graduats.

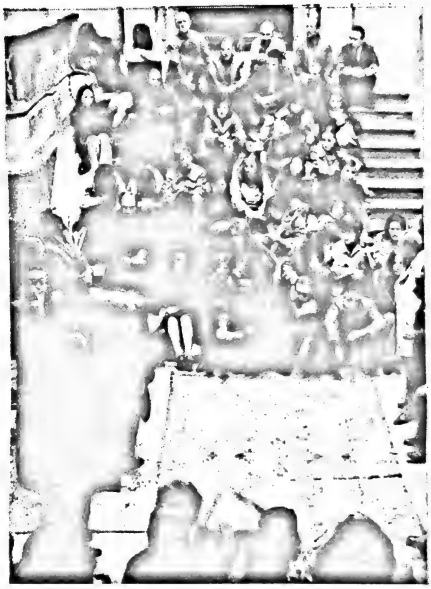

Lògicament tot aquest programa és aplicable i exigeix un marc polític democràtic. Exigeix ademés, la concreció de les llibertats democràtiques a la universitat. Sense aquestes llibertats, que són generals per a tota la societat, i les propiament universitaries (llibertat de càtedra, de pensament, no-ingerència d'autoritats no acadèmiques...) no és possible l'aplicació d'aquest programa. I a la vegada sensse l'exercici, des d'avui meteix, d'aquestes llibertats, imposant-les com a conquestes irrenunciables, no serà possible el debat i la clarificació que l'elaboració d'un programa democràtic per a la Universitat exigeix. Des d'aquí cridem a tots el universitaris i a totes les persones interessades, a generalitzar, en totes les formes possibles, aquestes discussions sobre el futur de la Universitat.

Josep FIOL

EXPERIENCIES EDUCATIVES A CATALUNYA

alguns aspectes del funcionament de la uab (segona part)

De cara a entrar en l'explicació del funcionament administratiu i financier de la UAB, hem estimat oportú reproduir el Decret mitjançant el qual se li concedí l'autonomia, seguit d'unes breus notes.

DECRET D'AUTONOMIA
DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA.

A proposta del Ministre d'Instrucció Pública i Belles Arts i d'acord amb el Consell de Ministres,

He decretat el que segueix:

Art. 1r.- En compliment del que estableix l'article 7è. de l'Estatut de Catalunya, s'atorga a la Universitat de Barcelona l'autonomia sol.licitada pel Consell de la Generalitat de Catalunya.

Art 2n.- La Universitat de Barcelona serà regida endevant per un Patronat format per cinq vocals designats pel govern de la República i cinq vocals designats pel concell de la Generalitat de Catalunya. El Rector de la Universitat de Barcelona, elegit en la forma que preceptuï l'Estatut Universitari en vigor, formarà part del susdit Patronat en qualitat de Vocal nat.

La durada del càrrec de Vocal del Patronat Universitari serà de temps il.limitat. Les seves vacants seran proveïdes, a proposta del Patronat, pel govern de la República o pel Consell de la Generalitat, segons cada vacant correspongui als càrrecs que l'un o l'altre han de proveir, de conformitat amb el paràgraf anterior. Tant el Govern de la República com el Consell de la Generalitat podran tornar la proposta al Patronat, perquè en formuli una altra.

Art. 3r.- Serà missió inmediata del Patronat:

a) Elegir del seu si un President, un Vice-president i un Secretari, sense que cap d'aquests càrrecs pugui recaure en el Rector i,

b) Constituir una comissió permanent i les comissions que estimi oportunes per el millor compliment dels seus fins.

Art. 4t.- El Patronat es reunirà a instància del President (en absència seva, del vice-president), o quan ho demanin al menys tres membres del Patronat.

Art. 5è.- El Patronat establirà l'Estatut d'autonomia de la Universitat atenint-se al que preceptúen l'article 49 de la Constitució i el 7è de l'Estatut, i garantint la recíproca convivència de les llengües i cultura castellana i catalana en igualtat de drets per a professors i alumnes, i sobre la base del respecte envers la llibertat d'uns i altres a expresar-se en cada cas en la llengua que prefereixin.

Art. 6è.- L'Estatut autonòmic de la Universitat de Barcelona haurà de ser aprovat pel Ministeri d'Instrucció Pública i pel Consell de la Generalitat. Si el Ministeri d'Instrucció Pública o la Generalitat de Catalunya no aprovessin l'Estatut redactat pel Patronat trametran a aquest les observacions pertinents perquè estudiï la seva incorporació al text d'aquell; i si no s'aconseguís cap acord passats trenta dies el Patronat quedarà dissolt, i la Universitat es retrotreurà al règim comú. L'Estatut de la Universitat podrà ésser reformat seguint els mateixos tràmits i requisits establerts en aquest article i en l'anterior. Si el Govern de la República o el Consell de la generalitat no aprovessin el projecte de reforma, la Universitat continuarà regint-se per l'Estatut que estigui en vigor.

Art. 7è.- L'Estatut de la Universitat de Barcelona dictarà disposicions transitòries per a la seva adaptació. Els actuals professors de la Universitat de Barcelona que ho desitgin podran sol.licitar l'exedència abans del primer de juliol del 1934, la qual els serà concedida amb la totalitat del sou de que gaudeixin fins que puguin ocupar una vacant en una altra Universitat o institució oficial. Els alumnes de la actual Universitat de Barcelona que desitgin continuar llurs estudis a la Universitat Autònoma ho sol.licitaran prèviament en el terme que el Patronat determini a llurs Facultats respectives; i aquestes, reconeixent-los l'escolaritat dels estudis realitzats fins en aquell moment, assenyalaran a cadascun el pla d'estudis que han de seguir endevant per a continuar-los a la nova Universitat.

Art. 8è.- Un cop constituit el Patronat de la Universitat de Barcelona, l'Or-

denació de pagaments d'Instrucció Pública lliurará a aquell les quantitats consignades en els Pressupostos de l'Estat per a la Universitat de Barcelona.

Art. 9è.- L'autonomia dels patrimonis universitaris,establerta del Decret del 9 de març i 15 d'abril del 1932, formará part integrant del règim de la Universitat Autònoma de Barcelona com a base mínima i inicial del seu règim, sense perjudici de les dotacions que haurà de rebre en els pressupostos generals de l'estat.

Art.10.- Les despeses que ocasioni la reunió de Patronat seran satisfetes pel Govern de la República i el Consell de la Generalitat; les de qualsevol altra índole que exigexi el funcionament de la susdita institució aniran de compte del Patrimoni de la Universitat de Barcelona.

Donat a Madrid, el primer de juny de mil noucents trenta-tres.- Niceto Alcalá Zamora.

El Ministre d'Instrucció Pública i belles Arts.- Fernando de los Ríos Urruti."

UNES PRECISSIONS

Per què el Patronat? Perquè autonomia no vol dir marginament de la Universitat i perquè la tasca de renovació de la vella institució fa impossible dur-la a terme sense un suport important de tota la societat.

Núclis de catedràtics que havien refusat la limitada autonomia que els hi havia ofert un dels últims governs de la monarquia van meure de cop, en el Patronat, una intromissió inacceptable. Erenels mateixos núclis que denunciaren una altra "intromissió": la presència d'estudiants i professors ajudants a les Juntes de Facultat. Mai no mès ben dit: pels seus fets el coneixereu.

Cal precissar una qüestió: els membres del Patronat eren designats pels

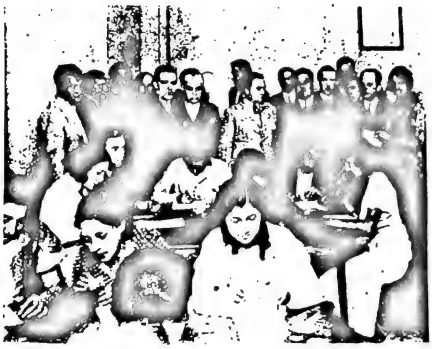

governs de la República i de la Generalitat, però una volta anomenats no depenien d'ells. No eren funcionaris. El Patronat decidia amb llibertat de l'Administració, que no tenia cap recurs legal --perquè il.legalment va intentar-ho-- per destituir cap dels seus components.

Les propostes de funcionament arrencàven de les facultats, que eren les qui elegien degans, juntes executives i els membres de la Junta universitària; redactaven el reglament; elaboraven els seus pressuposts; feien els plans d'estudi i les normes de les proves de valoració; proposaven el personal docent... El Patronat era en definitiva qui aprovava aquestes propostes.

FINANCES

Es constituí el Patrimoni Universitari. L'administració i inversió dels caudals corresponien integraments al Patronat. La seva gestió era controlada per la Comissió de Serveis Administratius i per la del Patrimoni Universitari.

El projecte de pressupost era elaborat per les Juntes de Facultat i la Junta Universitaria, i aprovat definitivament pel Patronat. Els diners de la Universitat eren aportats pel govern de la República i pel Consell de la Generalitat i per les quotes dels estudiants. Hi hagué el projecte --que la repressió de 1934 primer i la

guerra civil després impediren de materia litzar-- de crear una "Agrupació d'amics de la Universitat", que entre d'altres tasques tindria la de canalitzar l'ajut econòmic de la societat catalana.

El govern de la República dificultà la gestió. En lloc d'enviar consignacions econòmiques globals i que fos la Universitat la que decidís la seva utilització concreta, envià consignacions taxatives per a atencions particulars sense conéixer en realitat quines eren realment les atencions necessaries.

I no fóren sols aquests els obstacles. El Consell de Cultura de la Generalitat estimava que la Universitat necessitava del Govern de la República nou milions a l'any. La Generalitat es comprometia a donar tant com l'Estat. El Patronat va creure possible reduir cada consignació a cinq i inclús a quatre milions per any. A la práctica, el Ministeri envià 2.598.600 per a l'any 1933.

Quan, al 1934, el govern dretà disolgué el Patronat, va ajornà les seves funcions al personal docent, administratiu i subaltern anomenat per ell, prohibint al mateix temps reunir-se el Claustre, les Juntes de Facultat i la Junta Universitaria.

El Ministeri invità els catedràtics Numeraris que restaven --i només a ells-- a que proposessin una revissió del professorat i plans d'estudi (només els de Dret, Farmacia i una part dels de Ciències Naturals ho feren). Quan els membres del Patronat van ser alliberats i s'obrí la Universitat, tot el personal ajornat de les seves funcions treballà de franc, demostrant així una adhesió total a les autoritats destituídes i a l'obra de la UAB.

Fins al 1936, amb el trionf electoral del Front Popular, no es restablí l'autonomia real de la Universitat.

R.R.

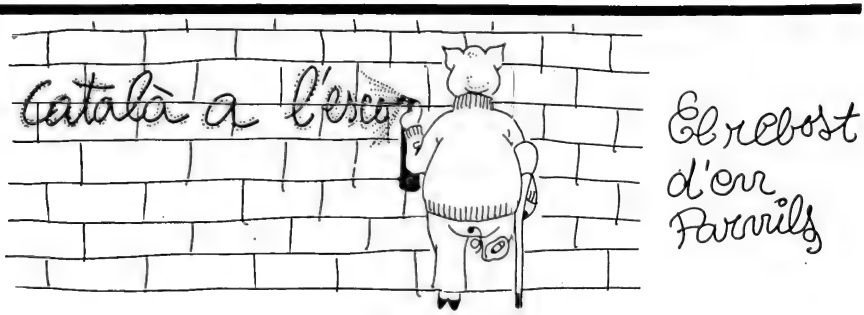

EL PLE QUE MAI VA EXISTIR
(QUAN ALS REGIDORS SE'LS HI DIU "CONCEJALES)

La culta fraseologia posada en boca dels regidors ha estat treta de "Las mil mejores poesias de la lengua C A S T E L L A N A". Obvi és que la cultura dels esmentats prohoms no dona per tant. (Hi ha també algun arranjament per a piano i orquestra obra del muntaner de torn: menda).

ZALAMEA (SE-LA-PIXA). 1875. Original de P.C. del vaixell (Barca).

SOLER PADRO.- Senyor Batlle...
ALCALDE MASO.- Alcalde!
SOLER PADRO.- Sea como quiera vos
pídole en lengua extrangera
subvención para mi voz.

TORMO.- Al Rey la hacienda y la vida se ha de dar
peró el honor es patrimonio del alma
y el alma

CORO DE CASTILLANOS.- sólo es de Dios!!!

TARRAGONA.- !Juventud, divino tesoro,
ya te vas para no volver!
Cuando quiero llorar no lloro
y a veces lloro sin querer...

ALCALDE.- Cuando se quiere de veras, ansina como yo quiero
los ojos estan vendaos pa aqueyo que uno adoró.

LA MAMA DEL MILLON.- Por Jesucristo vivo, cada pieza
vale más de un millón, y
!qué es mancilla!

FEBRERO.- Qué quieren esos rojos que con furor se agrupan
del aire transparente por la región azul?

TORMO.- Pues quieren, concejal,
que degraden a su ilustrisima a regidor
i a Batlle a nuestro glorioso
gran Alcalde Masó.

ALCALDE.- Cendal flotante de leve bruma,
rizada cinta de blanca espuma,
rumor sonoro de arpa de oro,
eso eres tú!

TARRAGONA.- Tu-tu-a, tu-tu-a,
Tarragona diu al pa, pa.

FEBRERO.- Helo, helo, por do viene
el infante vengador
y en la su mano derecha
un venablo cortador.

ALCALDE.- No profane mi palacio
un fementido traidor
que contra su rey combate
y que la apertura vendió.
Pues si eres de reyes primo,
primo no voy a ser yo,
ni tolaré insultos
a J.C. de Borbón.

MAMA DEL MILLON.- Y digo yo sin animo de ofensa,
si tal almoina va a la catalanura
qué pasará con los subnormales como el príncipe
tan protegidos por la actual legislatura?

TARRAGONA.- Senyora en fyn de raxones
yo me ternia por ssapo
si el culo non vos atapo
con aquestos mis coxones.

TORMO.- Educación, Tarragona!

ALCALDE.- Oiga, que això és Barcelona...
Oh perdon, quedéme clapado en mi sillón!

FEBRERO.- Qué descansada vida la del que huye del mundanal ruido
y sigue la escondida senda senda por donde hemos ido
los pocos concejales elegidos!

SOLER PADRO.- Hermana marica
mañana que es fiesta
no iras tú a la amiga
ni yo iré a la escuela.

I menys a l'escola,
si els milions no colen.

MFA, POVO

UNIVERSITAT

UN MES

l'analisi polititic

La darrera crisi ministerial que costà el seu lloc -- per dimissió-- a Licinio de la Fuente, anomenat "vicepresidente social", ha estat el resultat directe d'una forta i creixent lluita de masses. La classe obrera ha vingut aguantant vagues en situacions absolutament adverses des de l'any cinquanta-u. Avui, un règim autoritàri que ha reprimit totes les mobilitzacions obreres, arribant tantes vegades al crim, es veu obligat a plantejar-se la regulació de la vaga i la modificació de l'article 103. Article que reconeix amb formes subtils l'acomiadament lliure en una legislació que teòricament està basada en el plè treball.

Però aquest avenç de la lluita de masses no es manifesta només en la classe obrera: l'ensenyament, els barris, la universitat... posen en evidència la trista i fúnebre realitat política del règim franquista: no tenen ni les solucions ni tenen les persones adequades per donar-les. El règim es limita a aguantar i a maniobrar amb suposades concessions, per una banda. Per l'altra, no té més remei que ensenyar la seva autèntica realitat: estat d'excepció a Euskadi: ni la llei d'ordre públic es suficient, tot i que es va conce bre com a forma d'evitar la promulgació dels estats d'excepció, que internacionalment tant contribueixen al desgastament de la dictadura, o que simplement evidencien això, que el franquisme, es disfressi amb les tintes simpàtiques que vulgui, és una dictadura.

En l'altre costat, l'oposició no es limita a criticar sinó que ofereix aquestes solucions, impossibles dins la perspectiva del règim. I els quadres d'aquesta oposició, eixamplant unes ja irreversibles zones de llibertat sobre tot a la premsa-- són buscats perquè espressin llurs opinions, sóm els qui la gent vol en conferèmcies, els qui la gent vol en llibres i articles. I els seus noms es popularitzen. En una enquesta a LA VANGUARDIA, Santiago Carrillo figurava com a més popular i amb més possibilitats que persones com en Tarragona o en Samaranch, que durant anys hantingut a l'abast tots els mitjans de propaganda. I han estat elegits... Hom pensa com en una situació d'eleccions lliures els qui avui són elegits no arrivarien al dintell mínim. L'exemple de Portugal és prou gràfic: majoria per a la gent de l'oposició i l'exili.

En aquest sentit, s'avança en la unitat de les forces antifranquistes. La Junta Democràtica es consolida i camina envers la popularització dels seus dirigents, dels dirigents de futur, i de la seva alternativa, l'alternativa d'un futur cada cop menys llunyà.

Mentrestant, determinada gent cau en greu irresponsabilitat política i social. Hi ha qui posa al davant els interessos de grup als interessos de la majoria, jugant la carta d'una oposició tolerada que només els afavoreix --i temporalment-- a ells, mentre la resta de l'oposició tradicional continua condemnada a l'ostracisme i es empresonada per expressar llurs opinions. Els qui en aquest moment tant delicat políticament contribueix al confusionisme i avalen la "continuitat" o "l'evolució" són també responsables de cada dia nou d'opressió al poble, de cada dia nou de vida d'un règim fins i tot fisiològicament mort. I aquestes són irresponsabilitats ineludibles. Tot el que no sigui contribuir a la unitat de les forces de l'oposició, a l'elaboració d'una alternativa autènticament democràtica, és acceptar el joc amb foc que l'Arias ofereix. I els guanyadors en aquesta jugada són, a la curta, els partidarisde la perpetuació del règim. A la llarga però, els perdedors seran TOTS ells: els del règim i els oportunistes que per assegurar els interessos de grup estan també assegurant més dies de dictadura. De moment, ha caigut un estat d'excepció a Euskadi, i lluitadors antifranquistes omplen les presons sense els més mínims drets... Les irresponsabilitats d'ins quants en són també complicos perquè no hi ha terme mitjà: el bunker o la llibertat, si algú no s'ho creia, la repressió a Euskadi, la "de los mejores tiempos" els ha negat la raó. Com dèiem el quid de la qüestió està en què el règim franquista és, malgrat els equívocs formals que presenta com a únic mitjà per a la sobrevivència, una dictadura. Assumeixin els qui tàcitament la recolzen totes les seves conseqüencies davant el poble.

•••••••••••••••••••••••••

eleccions sindicals

En aquests moments d'ofensiva general, es presenten les eleccions sindicals. La CNS té por perquè sap que amb la consigna de l'anar a votar donada per les organitzacions de masses de la classe obrera, ocuparan els llocs els autèntics representants dels treballadors, i això es evident que els fa tremolar. Per mitigar la situació que se'ls hi vé, han disimulat el cens electoral amb respecte a les darreres eleccions, per una sèrie de "raons" legislatives (eventuals i parats, edat, empreses petites...) uns cinq milions i mitj d'afiliats a la CNS no podran votar, d'un total de 8.124.112!.

Tot i això el que cal es continuar l'ofensiva i ocupar tots els càrregs electius, fre nar la maniobra de la CNS i sus

tituir-la per l'avenç.

Però la importància d'aques tes eleccions transcendeix al marc de les fàbriques. Avui es va a guanyar organismes de direcció regional i local de la CNS.

Aquesta perspectiva més amplia només es pot situar en l'actual marc, en la situació de ruptura. Veiem com a Portugal l'ocupació legal dels sindicats del salazarisme va ser fonamental, més quan aquest era un dels pocs llocs on hi havia possibilitats de col.locar el autèntics dirigents. Es clar que ni allà ni aquí ho volien i ho volen. Preferien l'abstencionisme, quan el seu propi marc els supera i posa em perill la seva sobrevivència.

junta democràtica

La necessaria unitat de les forces anti-franquistes passa per infortir el bloc polític de la Junta, com a alternativa de veritable canvi democràtic. En aquest sentit,cal avançar en la unitat, cal aconseguir un bloc autènticament ampli d'oposició al règim. Cal remarcar com molt important pel nostre poble la recent reunió de l'Assemblea de Catalunya amb la J.D.E. Es fonamental que a la Junta hi siguin tots els anti-franquistes, sense excepció, tots: Es la millor manera de assegurar el futur democràtic. I la manera més ràpida. I és aquest un factor no gens desdenyable sobre tot quan encara es paguen les conseqüencies a pressons i comisaries.

Darrerament, la JDE, després de l'important acte al Parlament Europeu, amb gent de l'exterior i de l'interior ha tret el seu segon document "DE LA RECONCILIACION". Personalitats de la Junta l'han donat a coneixer a Paris, Barcelona, Madridi a Lisboa, amb motiu de les eleccions a Portugal. Treiem alguns dels seus paragrafs:

"Sin embargo, para que se manifieste el poder político ciudadano no basta con el indispensable voluntarismo movilizador de toda la militancia política y sindical de las organizaciones democràticas. Deben entrar en la escena de la reivindicaciones sociales y políticas centenares de miles, millones de personas, partidarias de la democracia y de las libertades, hasta ahora inhibidas de la cuestiones públicas por la inercia defensiva ante un Règimen represivo, por el efecto adormecedor de la demagogia oficial que proclama la evolución del sistema hacia la democracia, y por la ausencia de incitaciones originales y eficaces por parte de la oposición."

"La evolución democrática del Estado por vía de reformas legales es, objetiva y subjetivamente, imposible.

Desde un punto de vista objetivo, la reforma dels Estado autoritario no puede hacerse desde la misma estructura de poder que lo sostiene, porque la lógica interna y función histórica de dicha estructura, con independencia de las intenciones personales de quienes la protagonicen, es de naturaleza social invariante. En el caso del Régimen franquista, su lógica y finalidad fundamental es la de suprimir la libertad política a todas las clases sociales para poder reprimir al movimiento obrero y a las nacionalidades españolas mediante la violencia institucionalizada. Esta finalidad es la invariante social del franquismo. Todo intento de reforma de su lógica interna, se producirá fatalmente en función de dicha finalidad fundamental".

"La fracasada operación "reforma democrática" se manifiesta así subjetivamente imposible y cobra el significado político que realmente tiene: frenar la presión democrática de la sociedad sobre el Estado (...).Pues bien, para conservar y garantizar el carácter pacífico del proceso social hacia la democrácia, que es lo que el pueblo español desea, es absolutamente imprescindible un acto de ruptura democràtica de las leyes políticas de la dictadura, que abra simultáneamente a todas las clases sociales y categorías el proceso constituyente del Estado democrático".

judici matesa

Si aquest fos un país normalet i no un Dysneyland, seria molt fàcil parlar d'un judici per estafa a gran escala situat el delicte, el delinqènt i els afectats. Però quan el país és un Dysneyland, cal estudiar molt bé la situació abans de fer comentari. En aquest cas seria agafar Vilà Reyes i dir que és 'enemic del poble numero ú, que ens ha estafat tantes pessetes a tots el habitants d'aqueste nova mesopotàmia. Aixo és el que el Règim ha pretés al fer a l'expresident del Real Club Deportivo Español --odiá, circumstancies-- i de Maquinaria téxtil del Norte de España, principal acusat, cap de turc i victima propiciatoria. Però nosaltres, a l'analitzar el cas no podem per menys de centrar-lo en la vella veritat de colpejar l'enemic principal, i de cert que aquest no es en Juan Vilà Reyes, per a la seva tranquil.litat. Si des de la nostra premsa atacquessim en Vilà Reyes: --independent la seva culpabilitat o no- el que feriem es potenciar l'equivoc que el règim vol que es potencii, i la veritat sigui dita, ens semblaria un xic massa per part d'una revista com la nostra. El què volem dir és que MATESA, la folletinescca història d'un sumari amb més folis que ministres i sub-secretaris implicats --que n'hi han!-- és la recopliació d'aquella frase repetida per la Premsa de l'oposició, de que aquest és un règim de lladres i assessins. No entrarem en pronunciar-nos sobre si el telar IWER és bó

o és dolent o sobre si les caixes d'exportació hi havia máquinaria téxtil o cartópedra o sobre si Vila Reyes és empresari massa Europeu per a un país tant del sur; el què volem dir és que si Vila Reyes el condemnen a cadena perpètua sempre estará en la llista de possibles amnisties generals a determinat plaç; el que és segur és que tota la llista de culpables MATESA, que són a més culpables d'altres estafes i crims, aquests no podran aspirar a això. Ja van ser indultats pel Caudillo, que de passada s'auto-indultava i indultava la seva piatosa família. Com diu García Marquez, "las estirpes condenadas a cien años de soledad no tendrán otra oportunidad sobre la tierra".

coordinadora i assemblea

La Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya va sostenir una entrevista amb la JDE. Es va clarificar fonamentalment el que fà referència al punt nové, en el sentit de que la Junta "no anirà ni més aprop ni més lluny que els organismes unitàris establerts --en aquest cas, l'Assemblea i la Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya".

Amb aquesta entrevista, les relacions Junta-Coordinadora, en un principi un tant tenses, queden clarificades i obren definitivament els canals del diàleg.

Pel que fà a l'Assemblea, a quasi bé quatre anys de la primera sessió plenària, una victòria important: els seus punts estan al carrer, els seus punts, avui popu--laritzats definitivament, són sentits per l'amplia majoria de catalans. I una fita: és el moment de prendre amb força la convocatòria de la segona sessió. Una segona sessió de masses. El poble de Catalunya té la paraula.

el català i els regidors

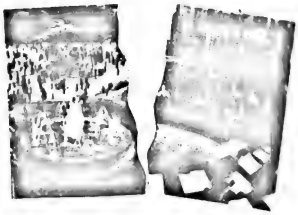

La moció de Soler Padró sobre la subvenció de l'idioma de Catalunya, a un Ajuntament tan català com el de Barcelona, va dividir els assistents al plè en regidors --minoria-- i concejales --majoria--.

Dues qüestions a remarcar.

-L'Ajuntament de Barcelona rebutja l'ensenyament del català, al.ludint a raons de prioritat --els sub-normals, per exemple-- quan no a raons (!!!) de principi: del genocidi, d'un genocidi que ha estat impossible.

-L'opinió pública, les Entitats Ciutadanes, les Associacions de veins, ...tothom s'ha pronunciat en contra la decissió dels concejales i ha demanat la seva dimissió. Això vol dir que Barcelona no està representada al seu Ajuntament. A qui representen, doncs, els concejales, a part d'un sector de l'èlit dels sub-normals?

setmana de la cultura catalana

Per primera vegada a la universitat de Barcelona després de 1939, s'hi fa una setmana dedicada a la cultura catalana, i conclou amb una ballada de sardanes, Fa per exemple una any era absolutament impensable.

Es important que la Universitat de Barcelona comenci, com ho ha fet, una de les tasques que li es més propia: tractar la cultura del país. Això seria el més normal si les circumstàncies fossin també normals Però sabem que disortadament no són així. Una de les fites més importants que es marcà el franquisme fóu acabar amb Catalunya com a país i convertir-lo en regió. Així, si en un moment determinat parlar, simplement parlar la nostra llengua va esdevenir reivindicació nacional, avui reivindicar la nostra cultura ho és també.

. I és aquí on situem l'extraordinaria importància política de la setmana de la cultura catalana de la Universitat de Barcelona. El mateix marc on situem l'exigència del catalá com a idioma oficial, l'exigencia del catalá a les escoles. I si ens veiem obligats a exigir coses tan normals es ni més ni menys perquè ens les prengueres, perquè ens obligaren a"salvar els mots"i a "conservar el nom de cada cosa".

La setmana catalana ha sigut un pas important donat per la universitat. Hem d'anar cap a la normalització de la nostra llengua i la nostra cultura, i anar endevant representa donar la volta a la moneda: parlar catalá a les universitats de Catalunya les trenta setmanes de curs. Llavors ferem el normal: dedicar una setmana a la cultura anglesa o a la cultura castellana. i no tindrà més trscendència

que aquesta, perquè parlar en català passarà de reivindicació a situació absolutament lógica i normal.

un nobel para el mejor

No hi ha dubte que l'acceptació de la candidatura de Xirinachs pel Nobel de la Pau, i les nombrossisimes adhesions d'entitats i personalitats que ha tingut, no han sentat massa bé a Palacio. Y tampoc, esta clar, la proposta d'en Marcelino Camacho per al mateix premi. Per raons de "formalismes internacionals no s'ha pogut fremar la candidatura d'en Xirinach i ha calgut una maniobra molt més subtil. Es una verdadera llàstima que el règim hagi triat tants anys a aprendre a maniobrar, just quan no tè capacitat de maniobra. En fi, la cosa ha consistit en proposar dos candidats més: el Dr. Trueta i en Camilo José Cela, per veure si així, oferint a Europa els millors braus de la plaça, en Xirinachs quedava desplaçat.

Es obvi que tant el Dr. Trueta com en Cela tenen talla per a un Nobel. Suposem que tant el Dr. Trueta, bon amic d'en Pau Cassals i tan anti-franquiste com ell, i en Cela, l'unic home capaç de dir "coño" per la TVE i amb classe académica, cabran veure la jugada de sota à que Palacio intenta. Que dimitissin de la seva candidatura els honraria tant o més que el mateix Nobel. També tenen la suficient classe i "charme" per fer-ho.

ensenyament

La lluita al front de l'ensenyament, que començà a sortir a la latència el curs passat -a ensenyament mitjà-- ha arribat en el present a les més importants mobilitzacions (recordem les jornades de segon trimestre).

En aquest moment, la lluita arriba a llocs tan insospitats com la Universitat de Murcia, tancada per primera vegada des de l'any 39. Té el mateix Rector també des de aquell any.

A barcelona, els catedràtics d'instituts, reunits legalment en assemblea demanen l'amnistia, l'indult d'en Sanjulián, l'aixecament de les sancions contra professors i estudiants, la no-realització de les proves de selectivitat...Avui denuncia des per tothom.

D'altra banda, va endevant la unificació de tots els sectors de l'ensenyament per la re-obertura de les universitats tancades, el recolzament a la plataforma reivindicativa dels PNN, l'aixacament de les sancions i la lluita contra la selectivitat.

Avui, a finals de curs, és aquesta situació. El Ministeri continua sense donar solucions a res. Els delegats de Medicina han tornat de l'entrevista amb els funcionaris centrals d'Educació i Ciencia en sense haver aconseguit el què proposaven.

"a política de la L.G.E. va ser trencada per tots els seus apartats. Avui el Ministeri no té política de recanvi. No dona solucions perquè les autèntiques solucions a l'ensenyament no les té. Em Ministeri d'Esteruelas és també u edifici amb un càrreg. Res més.

solidaritat amb els acomiadats de seat

La important ofensiva de la classe obrera continúa. Són moltes les fàbriques i empreses que cada dia van a la vaga. Un repas als diaris ens donarà idea d'aquesta situació altament combativa dels treballadors.

L'últim "càstic exemplar" del règim ha estat al procés contra els obrers de la SEAT, acomiadats segons la resolució de Magistratura. Ens hem de proposar, en aquests moments i amb tots els mitjans al nostre abast, una efectiva solidaritat econòmica amb els acomiadats de la SEAT. La universitat s'ha de plantejar seriosament aquesta qüestió.

un any "universitat"

Fa poc més d'un any que sortí el primer número de la nova època de la nostra revista, amb canvis esencialment qualitatius de línia i funció i en raó d'això, canvis també en el llenguatge i en la concepció gràfica.

Universitat tracta de ser una revista de masses, tracta de guanyar-se un públic pel seu interés. En un país com el nostre, on encara les llibertats democràtiques no hi són, existeix i es fomenta --àdhuc desde sectors d'esquerra--el confusionisme entre premsa clandestina i premsa legal assignant a la clandestina el paper d'omplir el buit que deixa la legal.

En la mida en que la lluita de masses arranca cada cop més zones de llibertat, ocupades pels seus representants que s'afiancen en els llocs públics i que fan que no sigui políticament rentable al règim donar passos enrera per allò de l'efecte boumerang, veiem com la premsa, després de Pio Cabanillas, ha arrancat una zona de llibertat absolutament impensable pocs anys endarrera, on estava prohibit, per exemple, anomenar ni tant sols la paraula amnistia i no diguem ja de parlar sistemàticament de les vagues obreres o les llibertats polítiques. Això només es pot valorar com a victoria i el paper històric a jugar és aprofitar i ampliar les llibertats aconseguides. Es una dada que, a l'hora de fer una publicació, el Partit no pot oblidar, en el sentit de que, com abans deiem, cal desfer aquest equívoc del que "s'ha de dir" legal i/o clandestinament, més quan àdhuc les possibilitats de venda sobrepassen revistes legalment editades --recordem que Universitat és la revista catalana de més tirada despres de SERRA D'OR, ORIFLAMA; CANIGÓ i [illegible].

Amb aquest anàlisi al davant i amb la perspectiva irrenunciable de donar augmentant la massivitat, Universitat és la revista universitaria dels estudiants comunistes i com a tal ha de tocar tots els temes que interessin als universitaris, estudiants, professors i personal no docent i ha d'estar a l'avanguard de tota preocupació cultural, social, política o econòmica del seu public. Pretenem que la revista es compri per l'interès que té més que pel regell que la proporciona, però entenem que l'edit polític d'una revista no és altra que aquest, per la seva própia significació i per les conseguencies de lluita ideològica que traduirà; per les polèmiques que portarà, les discusions que suscitarà i les iniciatives pràctiques i sempre lògiques en una revista que no pretén fotografiar la realitat sino contribuir a la seva transformació.

UNIVERSITAT és doncs una revista d'àmbit del sector universitari. No es un órgan de direcció ni un panflet d'agitació. No perque desestimem la seva necessitat sino perque una revista mensual no pot orientar lluites concretes, per un bandó; per l'altra perquè a la Universitat els comunistes hi tenim un buit a omplir i un paper dirigent a assumir. Universitat no nega l'existencia d'organs concrets de direcció o d'agitació, només volem dir que són una altra cosa que també existeix i publica la organització Universitaria del nostre Partit.

Per últim, i sortint al pas d'opinions que ens han arribat que critiquen el que es diu a Universitat, doncs "podria sortir legalment", el que hem de fer és felicitarnos perque la nostra opinió pugui arribar també a tribunes públiques de revistes i diaris legals. El que no es pot fer legalment es una revista dels estudiants comunistes de Catalunya. El fet de que surti, es vengui i es llegeixi, la imatge real d'un partit no onguilosat ni allunyat d'l terreny específic que trepitja, és una victòria política, un terreny guanyat a la clandestinitat perque si UNIVERSITAT es fés i s'imprimeix clandestinament, UNIVERSITAT ja no és una REVISTA CLANDESTINA.

Creure'c l'equivoc fecundat per la semàntica del règim, fóra un error absolutament imperdonable.

Finalment, només ens cal afegir, de cara al pròxim curs, que agraïm les sugerències que se'ns han fet, i que estem considerant totes les propostes. Igualment, allòra que expressem la nostra autocrítica pel retard amb què han arribat alguns números, en endavant intentarem garantir per tots els mitjans que la revista arribi puntual i per les mateixes dates.

INTERNACIONAL

NOTA DE LA REDACCIO.- Davant la importancia i l'actualitat del procés polític portugués, per una banda, i les informacions de la premsa diaria i revistes, moltes vegades força allunyades de la realitat, quan no falsejades, UNIVERSITAT publica dos articles dels seus corresponsals cara a contribuir a donar una visió molt des de dins del que està passant allà, en aquests moments. El primer article està fet amb un molt directe coneixement de les opinions i criteris del Moviment de les forces Armades (MFA), i d'alguna manera es veuen reflectides en ell. El segon toca una de les llacunes més importants del procés portugués, precisament per la manca total i absoluta d'informació al respecte: la situació a la Universitat. D'altra banda, creiem important que UNIVERSITAT toqui aquests temes amb informacions de primera mà, assumint la fita que sempre s'ha proposat de ser una revista que interessi realment a tots els universitaris.

Contribuim amb aquests dos articles a donar més aspectes sobre el ventall polític portugués en uns moments molt importants cara al futur d'aquest país, remarcant que tant les opinions vertides en l'article com en l'entrevista no són opinió general del Partit sinó personal dels nostres corresponsals, que han intentat, com déiem abans situar-se una mica "dins" del procés i recollir les seves opinions, que no pas fer una valoració o anàlisi global sobre la correcció a la no-correcció de la marxa dels aconteixements.

PORTUGAL: CAP EL SOCIALISME

La contra-ofensiva desencadenada a Portugal per les forces populars i pel Moviment de les Forces Armades (MFA), després del fracassat intent de cop dretà el passat 11 de març, està obrint pas a una inequívoca marxa envers formes socialistes al país veí.

La nacionalització de la banca i les assegurances, l'anunciada intervenció estatal sobre el sol urbà, i la proximitat de la reforma agraria suposen en efecte, per a una economia com la portuguesa -- de coneguda hegemonia del capital financier i de la propietat latifundista --, mides que incorporen al sector públic més de la meitat de l'economia de la nació.

D'altra banda l'adopció d'aquestes mides és alhora signe inconfundible del caràcter dels òrgans de poder decisius. Es induptable que, en el marc de la provisionalitat en que es desenvolupen encara els aconteixements, aquests, --i en particular, després de l'onze de març, el Consell de la Revolució--prenen decisions que reflexen la voluntat de les classes populars. I que, àdhuc no poder parlar amb propietat d'un "poder popular , degut a les extremes peculiaritats que coneix Portugal des del 25 d'abril, les mides adoptades pel poder expresen els interessos deles amplies masses, atacant de soca arrel els puntuals del capital monopolista.

Intentarem, en el curt espai d'aquestes dues pàgines, posar de relleu les bases en les que s'asseu tot procés. Amb la intenció de proporcionar alguns elements que permetin explicar com s'ha pogut arribar en l'espai de menys dónze mesos, a les portes d'una democràcia popular, partint d'una de les dictadures més velles i cruentes que ha conegut la història moderna de la humanitat. I que permetin reflexionar entorn d'alguns interrogants que avui presenta el nou curs polític per enfilar dins aquesta reflexió la lluita solidaria que sens dubte necessitarà el país veí, en la batalla que ara comença per tal de fugir a la zona d'influencia i explotació de l'imperialisme nord-americà i de les provocacions dels cercles més reaccionaris del "Pentàgono" i la OTAN. Tan sols una advertencia prèvia: aquest és un article sobre Portugal, un Portugal tan concret com ho és per nosaltres Catalunya o bé l'estat Espanyol. Vol dir-se amb això que els aconteixements portuguesos no serán motiu de manipulació per avivar el foc cap el nostre procés d'alliberament polític i de lluita revolucionària. I no perquè no siguin lícits alguns paralelismes, que entre tots els processos històrics n'hi ha, sinó perquè entenem que el materialisme històric és per sobre de tot un mètode d'interpretació de realitats concretes que no correspon instrumentalitzar, tal com s'ha vingut fent des d'algun mitjà informatiu darrerament, en particular en relació amb el debat sobre la "unicitat" sindical. Tant per part de la dreta com desde prespectives d'analisi fetes des de l'oposició.

CRISI SOCIAL I SITUACIO REVOLUCIONARIA

La interpretació del periòde històric que per a Portugal començà el 25 d'abril estableix relació, tant en llurs orígens com en el rítme posterior dels aconteixements, amb la profunda crisi econòmica, política i social que experimentà la societat lusitana durant els anys seixanta.

Un brutal procés de concentració monopolista arrelat en unes estructures industrials i econòmiques raquítiques i dependents suposa des de finals dels cinquanta, una expoliació sistemàtica de les classes populars que esdevindran --indirectament-- les principals protagonistes del canvi de règim. El proletariat urbà i rural es veu forçat a emigrar, sotmés a condicionaments d'explotació dràstica (és significatiu, per exemple, que no existís salari mínim abans del 25 d'abril). Una forta crisi de llocs de treball agrari es produeix al començament dels anys seixanta i els pocs nuclis industrials no poden absorbir-la. La petita i mitjana burgesia urbana i rural no resultarà més afortunada. Cap d'aquestes capes es beneficia de l'explotació colonial, en mans d'un reduit nombre de monopolis aliats del capital internacional.

Les conseqüències socials i polítiques de tot el procés resultaran decisives. A partir de l'any cinquanta-vuit, el moviment obrer aconsegueix renovada preponderància. I en tota la dècada dels seixanta, l'oposició democràtica no deixarà de colpejar el règim utilitzant habilment la plataforma que suposà la farsa electoral caetanista. L'any seixanta-dos representa d'altra banda la incorporació d'una forma ja massiva de l'estudiantat i especialment de la Universitat a la lluita anti-feixista. Al mateix temps també el bloc dominant experimentà les primeres fisures. Alguns sectors del capital industrial pugnen per acabar la vella hegemonia del capitalisme financer i terratinent. Surgeix així una oposició liberal en el si de l'assemblea nacional, els homes que avui integren part de la direcció del PPD.

LA GUERRA COLONIAL, ELEMENT DESENCADENANT

La crisi caracteritza doncs una situació pre-revolucionaria que passarà a un estadi superior, com a conseqüència de la guerra colonial. Les lluites d'alliberament colonial que es duen a terme amb creixent intensitat a partir de l'any 1961-62, exerceixen una pressió damunt l'exèrcit i la societat que resultarà l'element desencadenant del procés.

En el sí de l'alta oficialitat --Spínola, Galvao de Melo, etc...-- apareixen les primeres crítiques a la política ultramarina del govern, extenent-se l'opinió segons la qual la guerra no pot guanyar-se al camp de batalla, i "la solució al problema colonial només pot ser política" (Spínola: "PORTUGAL E O FUTURO"). En clara sintonia amb els sectors més avançats de la burgesia abans esmentats.

L'oficialitat mitjana, cada cop més reclutada entre les capes mitjes, urbanes i rurals, arriba a l'exèrcit portadora de la crisi de la seva classe originaria. Incorporant-se a una aventura militar de la que no es beneficia en absolut.

Les necessitats derivades de la pressió bèlica de les guerrilles obliguen d'altra banda a una incorporació massiva de milicians procedents de la Universitat. En temps en que aquesta es troba ja fortament penetrada per moviments reivindicatius i anti-feixistes i per la ideologia marxista.

Els soldats, exposats a una dura guerra, en la que milers de fills del poble perderen la vida, han d'acomplir quatre anys de servei militar, a milers de kilòmetres de la metròpoli, en condicions climàtiques i disciplinàries excepcionalment dures.

EL 25 D'ABRIL I LA LLUITA DE CLASSES

La combinació d'aquests factors propis de l'exèrcit, en el marc de la crisi general de la societat civil a la que les forces armades no són impermeables, crearà les condicions per l'esclat del 25

d'abril, sobre el que no podem, en aquest, espai, extendre'ns amb el detall sufucient. Hem de destacar si més no que el país assoleix la llibertat sobre la base d'una aliança circumstancial, propiciada per la crisi anteriorment descrita.

La recomposició de les aliances serà quasi inmediata. La tremenda acceleració que suposa per a la lluita de classes la llibertat política, després de mig segle de feixisme, imprimeix a tot el procés el ritme que duu el país, en menys d'un any a protes d'un model socialista de desenvolupament.

Tal com correspon als períodes revolucionàris, el procés avança mitjançant salts qualitatius, en els que s'enfronten les posicions del passat --disfressades de defensa de les llibertats democràtiques per les que mai no van lluitar, sota el règim de Salazar, els qui ara s'erigeixen en els seus defensors--, i les interpretacions revolucionàries de tots els problemes coneguts del país sota el nou curs polític.

De la lluita entre les concepcions neo-colonials d'Spínola i dels vells generals del PPD, el mes de juliol, i la voluntat manifestada per les organitzacions democràtiques i l'MFA de concedir el més ràpid possible l'autonomia de les colonies africanes neix el primer enfrontament. I el primer avenç amb la caiguda de Palma Carlos, la consolidació del poder de l'MFA, i l'entrada en escena de les forces populars, el Partit Comunista, el Moviment Democràtic, un sector del Partit socialista, el Moviment d'esquerra socialista i, per damunt de tot, la Inter-sindical, que agrupa els principals sindicats del ram.

La depuració de l'antic aparell de l'estat --i de l'exèrcit--, el paper de l'MFA dins el procés polític i, en definitiva, la interpretació que mereix el programa de les forces armades --en un moment en que es dibuixa una crisi econòmica de notable envergadura augmentada per l'urpa del gran capital-- engendren, el setembre, la segona crisi. En aquest cas de nou el fracàs de la maniobra --que aquest cop es disfressava de majoria silenciosa-- i suposarà un avenç polític a tots els nivells. Tant pel que fa referència a l'establiment d'una nova correlació de forces --el cessament d'Spínola és només l'expressió més visible d'un canvi més en profunditat--, igual que en la consolidació de l'aliança "POVO-MFA" iniciada en els mesos anteriors. I també, evidentment, en la depuració del cos d'oficials que prosseguirà a partir de setembre a un ritme fins llavors desconegut.

"POVO-MFA" ENVERS EL SOCIALISME

En aquests onze mesos, el paper del Moviment de les Forces Armades ha estat, en tots els fronts de lluita de classe, decisiu, actuant sempre --si més no amb tensions al seu propi sí-- en favor de les forces populars i en una creixent aliança amb aquestes.

El debat sobre la "unicitat" sindical és en aquests sentits clarificador. La "unicitat" obtingué dins la classe obrera industrial un recolzament abrumadorament majoritari. Més d'un milió i mig de treballadors es manifestaren a favor, durant el mes de gener, en assemblees de fàbriques, sectors o rams. Portant a la Inter-sindical una posició clara al respecte. Però en el sí del govern, la "unicitat" trobà acèrrims detractors en els ministres del PPD i del PS. Enfront de l'antagonisme forces

A DALT: una sessió de la "campanya de dinamització cultural"
A BAIX: otelho de carvalho.

obreres i govern, l'MFA es decantà per la unicitat. En favor de la classe obrera, el "Consell dels vint" --organisme decisiu abans d'institucionalitzar el Consell de la Revolució-- l'aprovà per unaminitat, recollint el sentir de les diverses assemblees que per raó d'aquest tema havia vingut celebrant l'MFA, manifestant-se totes en favor de la unicitat.

La clau de la sintonia entre l'MFA i el moviment popular rau sens dubte en les influències mutues que ambdos moviments s'han comunicat en els darrers mesos. Especialment desde que l'MFA començà la "campanya de dinamització cultural", aproximant les forces armades al poble i apropant el poble a les forces armades. La campanya comportà multitud de conseqüències tant en el que fa referència al reforçament d'aquesta aliança, com a la polititzaciò de la base de l'exèrcit --soldats i sub-oficials-- que avui han passat a jugar un paper fonamental.

EL FUTUR

La derrota dels oficials adictes a Spínola el darrer onze de març sembla marcar un viratge irreversible cap a la construcció d'una democràcia política, econòmica i social. L'extensió de la depuració a sectors de l'Administració fins ara intacta, la continuitat del sanejament a les fòlies de l'oficialitat, el protagonisme creixent assolit per les forces obreres i populars, decisives en la seva sortida al carrer en molts casos, i el passat dia onze, i la incorporació massiva de soldats i sargents al propi moviment del procés. Fins i tot quan les mides que s'adoptin puguin accentuaran la lluita social portant a les classes vencudes a actituds provocadores i terroristes

i buscant dins els sectors reaccionaris de l'oficialitat- que encara conten amb importants possibilitats - forces per a nous intents colpistes,

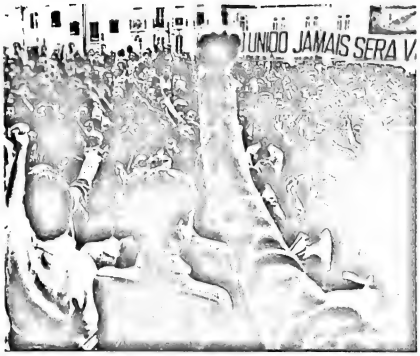

Es dins d'aquest marc on hem de situar les pròximes eleccions, la seva preparació- amb la prohibició decretada pel Consell de la Revolució del PDC, de l'MRPP i AOC - i el seu limitat abast. Efectivament la relació democràcia eleccions camina, en un pais com Portugal, amb un heretatge social, cultural i ideològic de mig segle: le feixisme, difícil de calibrar, per una dressera no tan directa com correspon a formacions socials i econòmiques més avançades. Alvaro Cunhal declaraba recentment que " el 25 d'abril encara no ha arribat al camp", referint-se a la influència de que disposa avui en les zones agraries del nord -- les més poblades del pais i per tant importants a efectes d'aritmètica electoral-- la reacció. (A partir de la instrumentalització de mecanismes ancestrals vigents encara i en mans dels caciqs locals i del clero preconciliar).

Respecte a la disolució d'aquests tres partits, PDC, MRPP i AOC-- sense caràcter definitiu -- , guarda una relació evident

vasco gonçalves

amb les pràctiques contraries al programa de l'MFA asumides en els darrers mesos. No pot valorar-se en abstracte pensant en d'altres latituds en les que cabria calificar de mides anti-democràtiques. El compromís del PDC amb la conjura del passat onze de març ha estat evidenciat per la fugida del país de Sanchez Ossorio, secretari general que ha trobat sostre a Espanya . I AOC i MRPP, han participat directament -- asumint sovint la responsabilitat en els seus comunicats -- en les provocacions anteriors a l'onze de març -- per exemple i entre d'altres, als incidents de Setúbal --, que ademés poden resultar contraproduents tàcticament, portant més forces electorals cap a la CDS i el PPD, i crispant els grups esquerranistes --, però si de situar-les dins el marc de tremendes tensions que caracteritza avui la lluita social i política de Portugal.

El perill més greu, avui més que mai, segueix residint en la resposta de l'imperialisme. El guardià de l'ordre establert a escala mundial no pot resignar-se a observar passivament com un poble escapa al seu domini i buscarà totes les vies necessaries per detindre el seu procés. Espanya és en aquest sentit una carta que sens dubte, EEUU i la OTAN intentaràn manipular. I davant aquesta eventualitat les forces democràtiques de tot l'Estat Espanyol han de mantenir-se fidels a la solidaritat internacionalista. Més quan la defensa de la llibertat portuguesa i del dret del poble portugués a decidir el seu propi destí, és en aquests moments una exigència del nostre propi combat polític. Per raons òbvies de proximitat geogràfica i de inter-dependència dels nostres respectius camins polítics.

Enric SIMO.

ENTREVISTA AMB MEMBRES DE LA DIRECCIÓ DE LA U.E.C. (UNIÓ D'ESTUDIANTS COMUNISTES) DEL P.C.P.

BREU RESUM DEL MOVIMENT ESTUDIANTIL PORTUGUES

El moviment estudiantil, fóu un dels pilars de la lluita clandestina contra el règim de Salazar. Aquest moviment tenia les seves bases a les associacions d'estudiants, que aglutinaven a una massa estudiantil, sota les perspectives i objectius que en cada moment eren demanats per la base. Els principis bàsics que caracteritzaven aquest moviment associatiu eren els de: democràcia, unitat, a-partidisme, a-religiositat i representativitat, passant per la defensa de la llibertat d'associació, reunió, informació i per la defensa dels interessos pedagògics, socials, etc..., de les diverses escoles i acadèmies.

Aquest moviment associatiu, com a moviment unitari de masses, va intentar formar una coordinació a nivell nacional, projecte amb el qual s'enfrontà directament amb l'aparell repressiu feixista, que impossibilità estabilitzar aquesta coordinació. Ara, després del 25 d'abril, la PRO-UNEP (Unió Nacional d'Estudiants Portuguesos) fa realitat aquest objectiu d'unitat i solidaritat arreu el país.

ENTREVISTA

UNIVERSITAT.- Quina és la composició social dels estudiants universitàris?

U.E.C..- Podem afirmar que només les classes privilegiades tenen accés a la universitat. L'explicació d'aquesta selectivitat, no és tan deguda a la mateixa universitat, com al sistema d'ensenyament del règim Salazarista, des dels parvularis fins a l'ensenyament superior.

Els estudis secundaris, per exemple, tenen o es divideixen en dues vies fonamentals:

-Escoles Tècniques, que seran les encarregades de formar els obrers especialistes i quadres baixos de la industria.

-Escoles d'Ensenyament, que són les encarregades de facilitar l'accés a la universitat.

L'entrada en alguna de les dues vies es influenciada fonamentalment pels mitjans econòmics, però hi han d'altres aspectes, com la situació geogràfica en la qual es viu. Es a dir, es construiran escoles tècniques o d'ensenyament, segons el marc geogràfic i social del lloc en qüestió.

Es produeix a la universitat un segon tipus de selectivitat important, que no és sinó un conjunt de dificultats entorn a l'assistència a classes de les ca-

pes més pobres de la població, són entre d'altres: alimentació, llibres, inexistència d'ajuts, manca de subsidis, i un horari liberal, amb classes durant tot el dia, que impossibilita d'una manera clara els estudis per a tots aquells que treballen.

Segons les estadístiques del règim de Salazar, només un quatre per cent d'estudiantat provenia de la classe obrera; procentatge que es redueix considerablement si l'apliquem als fills del camperolat pobre (obrers agrícoles).

UNIVERSITAT.- Quina ha sigut l'actuació política del professorat abans del 25 d'abril?

U.E.C..- El professorat, en la seva majoria, mai no va acceptar el règim salazarista, tant és així, que la depuració de feixistes afecta a un nombre molt reduit de professors. La gran majoria era de totes maneres apàtica i no s'expresava políticament excepte en contades ocasions.

UNIVERSITAT.- A quin nivell es trobaven els mitjans d'ensenyament?

U.E.C..- Es produeix al cap dels anys un procés de degradació de l'ensenyament i una m anca de mitjans tècnics que esdevé en una situació que podríem qualificar de dramàtica.

Un dels exemples més clars de tot això és el de la facultat de Medicina, en la qual, a traves dels anys, s'han perdut hores de classes pràctiques. L'hospital de Santa Maria que fóu construit amb una capacitat per a dos-cents estudiants, n'ocupa actualment tres-mil-cinq-cents.

UNIVERSITAT.- Una de les primeres mides del govern sortit del cop del 25 d'abril va ser la suspensió de tots els primers cursos per un any. A què es deu aquesta mida.

U.E.C..- Com deiem abans, la degradació universitària havia arribat a nivells límits i pràcticament irreversibles; l'entrada massiva d'estudiants de primer curs hagués significat l'agreujament de tots aquests problemes pendents.

Per altra banda, aquests estudiants fan un servei civil que ajuda al canvi revolucionari del país.

UNIVERSITAT.- Heu parlat d'un "servei civil". Podeu explicar una mica més extensament de què es tracta.

U.E.C..- Es fonamentalment un servei manual al costat del poble, generalment al camp. Participa també de la "campanya de dinamització cultural" de les forces armades. Aquest servei civil és obligatori per entrar a la universitat; dels 28.000 estudiants de primer, s'han inscrit 15.000, i deixa uns altres 13.000 al carrer o a les universitats estrangeres.

Aquest servei permet de crear una consciència popular als universitaris que coneixen, perquè els han viscut, els problemes i les dificultats dels camperols i baix proletariat. El servei es fa extensiu i obligatori a tots els universitaris. Nosaltres creiem que és una de les conquestes més importants, pel pas que significa d'avenç, cap a la identificació estreta entre treball manual i intelectual, i cap a la desaparició del sentit de classe privilegiada i d'èlit que tenen els universitaris.

UNIVERSITAT.- Quines són les conquestes i canvis més importants a partir del 25 d'abril a la universitat?

U.E.C..- Parlarem només de tres qüestions que ens semblen fonamentals:

1/ La implantació d'horaris aptes pels estudiants que treballen.

2/ L'aplicació del servei civil, com dèiem abans, a tots els universitaris, a la seva branca corresponent; així, els estudiants de medicina treballaran de sanitaris als pobles, etc...

3/ La gestió democràtica a les escoles a través d'una participació paritaria dels tres estaments universitaris, professors, estudiants i personal no docent.

Els estudiants participen directa i activament en aquests òrgans de gestió democràtica, que són els fonaments bàsics pel funcionament democràtic de la universitat.

UNIVERSITAT.- Quina és la força de la UEC i la seva participació en totes aquestes tasques?

GRÂNDOLA VILA MORENA
José Afonso

Grândola Vila Morena
Terra da fraternidade
O povo é quem mais ordena
Dentro de ti ó Cidade

Dentro de ti ó Cidade
O povo é quem mais ordena
Terra da fraternidade
Grândola Vila Morena

Em cada esquina um amigo
Em cada rosto igualdade
Grândola Vila Morena
Terra da fraternidade

Terra da fraternidade
Grândola Vila Morena
Em cada rosto igualdade
O povo é quem mais ordena

A sombra de uma azinheira
Que já não sabia a idade
Jurou ter por companheira
Grândola a tua vontade

Grândola a tua vontade
Jurou ter por companheira
A sombra de uma azinheira
Que já não sabia a idade

U.E.C..- La UEC té actualment, a la universitat de Lisboa, més de 2.000 membres, actuant a tots els nivells de funcionament de la universitat.

El problema fonamental és ara fer funcionar democràticament l'aparell universitari i trobar les solucions a curt i a llarg plaç de tots els problemes abans esmentats.

En aquesta línia s'han fet una sèrie de grups de treball a cada facultat i escola, que estudien els problemes més concrets de cada lloc. Una volta finalitzada aquesta sèrie d'estudis, i amb les seves conclussions, es fa una reestructuració de la facultat en qüestió, a través dels òrgans de gestió de les escoles. El procés ha estat portat d'una manera desigual a les facultats, mentre a algunes com medicina i econòmiques varen acabar-ho a principis de novembre, d'altres com arquitectura encara no han començat la reestructuració.

.....

La problemàtica universitaria a Portugal, està lluny de solucionar-se encara. La participació d'estudiants en les reestructuracions no és però massiva, i no pas pare manca de possibilitats. El servei civil, ha sigut refusat per la majoria dels estudiants, defensant-lo quasi en solitari els militants de la UEC, enfront moltes vegades de grups que s'auto-califiquen com a "revolucionaris". El problema de la reestructuració universitaria, a nivell general no està en vies de solució. Resten milers d'estudiants de primer curs fora de la universitat. No està assegurat encara el funcionament democràtic de l'aparell universitari, etc... Curiosament, un dels sectors punta en la lluita contra el règim de Salazar, es troba en greus problemes a l'hora d'integrar-se al moviment revolucionari, amb clares postures elitistes. Curiosament també és a la universitat on tenen més incidència els partits i grups polítics esquerranistes. La dreta té també una gran influència a la universitat, i està aliada a grups d'extrema esquerra com l'MRPP (cas de Dret de Lisboa).

Equip Informatiu d'UNIVERSITAT

realitza dures crítiques públiques contra la "depredació imperial", vol dir què tracta d'arrebatar i mixtificar una reivindicació que de fer-la seva el poble posaria en perill no sols un estatut, sinó el mateix sistèma de dominació.

Davant aquestes evidències, l'ofensiva final de les forces nacionals-populars de Vietnam i Camboïa era previsible. Aquesta ofensiva no sols s'aprofita de les contradiccions internes del sistèma capitalista, sinó que les aguditza i exemplifica sobre el camí a seguir a quasi tot Asia. Fins a cert punt els estrategues nord-americans creadors de la teoria del "domini" tenen raó. L'únic a oposar-los és l'explicació plàstica de la jugada. Els països que s'alliberen de la tutela imperial no són fitxes de dominó caigudes, sinó peces d'un mosaic que lentament va configurant la geografia lliure del món.

Així com a l'Asia, les oportunitats perdudes o afectades estan definitivament perdudes per els USA, es previsible que ara es volquin a apuntalar els edificis europeus que amenacen ruïna. La solució no és tan fàcil. Exigiria un reajustament econòmic que donés al capitalisme Europeu l'impuls suficient per superar la crisi i aconseguir donar aquest salt amb les seves pròpies forces polítiques. Tot fa entendre que aquest reajustament econòmic exigiria un retrocés en les opcions europees de privilegi que a vui per avui tampoc poden permetre's per el capitalisme americà. Una altra sortida possible seria potenciar el feixisme o para-feixisme europeu com a sortida d'emergència per frenar el creixement de les forces populars. De moment a Europa els USA subvencionen un "feixisme" dissuassori en l'esperança de que l'esquerra europea retrocedeixi o no avanci el suficient per por a desencadenar un cop feixista. Però el protagonisme històric d' aquesta esquerra és tan irreversible com el què han aconseguit les forces socials que representa. A plaços, i no excesivament llarcs, la crisi del capitalisme imperialista nord-americà és un fet consumat.

Don Ventura.

EDITAT PER LA COMISSIO
UNIVERSITARIA
DEL P.S.U. de CATALUNYA.

PREU 25 ptes.